

- вплив педагогічної майстерності вихователя, його ерудиція в галузі мистецтва.

Особливим засобом активізації прагнення дитини творчо себе виразити є синтез мистецтв як найбільш ефективна сфера розвитку її творчості. Мистецтво, зокрема синтез його видів, збагачує емоційний досвід дитини, об'єктивує бажання виразити своє «Я» в художньо-творчому процесі.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. / Науковий керівник: А.М.Богущ, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богущ А.М., Беленька Г.В., Богінч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О.В., Лисенко Г.М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю. – К.: МЦФЕР–Україна, 2012. – 26 с.
2. Біла І.М. Психологія дитячої творчості / І.М. Біла. – К. : Фенікс, 2014. – 200 с.
3. Онищук І.А. Синтез мистецтв як засіб активізації прагнення дошкільника творчо виразити себе] /І.А. Онищук // Наука і освіта, – 2011.– Вип. 4– С. 284-288
4. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Т. І. Поніманська – К.: «Академ-видав», 2006. – 456 с.
5. Флерина Е. А. Основные принципы художественного воспитания детей / Е. А. Флерина // Дошкольное воспитание. – 2009. – № 7. – С. 8-13.

Д. Михайлюк,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
наук. керівник – доцент М.Вацьо

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ОБРАЗОТВОЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Дошкільний вік – це той період, коли образотворча діяльність може стати і найчастіше є стійким захопленням майже всіх дітей. Інтерес до образотворчої діяльності дітей обумовлюється його важливістю для розвитку особистості дитини, і з роками потреба в ній не послаблюється, а ще більше зростає. Поява інтересу – передумова і своєрідний показник художнього розвитку, формування інтересу, а також засіб підвищення ефективності навчання дітей образотворчої діяльності.

Аналіз попередніх досліджень. Проблема інтересу в навчанні була предметом дослідження багатьох видатних вітчизняних і зарубіжних педагогів минулого (Я. Коменський, Й. Песталоцці, С. Русова, Ж. Руссо, К. Ушинський та ін.). Епоха гуманізму висунула ідею про навчання з урахуванням інтересу дітей. Видатний чеський педагог Я. Коменський писав: «... способи навчання повинні

давати дітям більше радості, щоб запалювати в неї вогник знання і палку наполегливості до учіння» [1, с. 67]. Хороший учень, вважав він, буде згорати від нетерпіння вчитись. Він не буде втікати від праці, а навпаки, буде шукати її і, не боячись зусиль, буде хотіти чомусь навчитись. Це трактування Я. Коменським пізнавального інтересу не втратило своєї педагогічної сили в теорії і практиці сучасної педагогіки.

Проблема інтересу значно пізніше зацікавила К. Ушинського. Він розглядав навчання як серйозну справу, яку можна полегшити інтересом. Інтерес, за К. Ушинським, не тільки засіб успішного навчання, але й важливий стимул інтересу виховання. В. Сухомлинський в контексті дослідження проблеми інтересу давав таку пораду педагогам: «Прагніть до того, щоб учні самі відкривали джерела інтересу, щоб у цьому відкритті вони відчували особисту працю і успіх – саме по собі це є найважливіше джерело інтересу. Без активної розумової праці не буде ні інтересу, ні уваги школярів» [8, с. 216]. Тобто, постійний стійкий вплив на розумовий розвиток і пізнавальну активність дітей можуть здійснювати лише ті знання, в основі яких лежить інтерес.

Основою формування інтересу до образотворчої діяльності є положення вітчизняних і зарубіжних педагогів та психологів (Д. Ельконін, О. Запорожець, Н. Морозова, Г. Щукіна та ін.) про те, що інтереси проявляються і формуються в процесі змістовної, організованої діяльності.

Мета статті: розкрити особливості формування інтересу дітей дошкільного віку до образотворчої діяльності.

Виклад основного матеріалу. Інтерес – важлива збуджуюча сила до діяльності і поведінки дитини, що характеризується трьома обов'язковими компонентами [3, с. 95]:

- позитивна емоція по відношенню до діяльності;
- наявність пізнавальної сторони цієї емоції («радість пізнання»);
- наявність безпосереднього мотиву, що йде від самої діяльності,

тобто діяльність сама по собі приваблює і спонукає займатися нею, незалежно від інших мотивів.

При формуванні інтересу до образотворчої діяльності важливим є положення психологів про те, що це не замкнений в собі автономний процес (С. Рубінштейн). Дитина повинна відчувати почуття радісного задоволення від діяльності, від усвідомлення своїх успіхів і досягнень у вибраній діяльності. Формування інтересу відбувається найефективніше, якщо спочатку готується ґрунт для цього формування, пізніше створюється позитивне відношення до предмету і діяльності та врешті у процесі спеціально організованої,

систематичної, пізнавальної, творчої діяльності дітей відповідно формуються певні інтереси (Н. Морозова).

Враховуючи положення про вирішальне значення дорослого у формуванні інтересу, велику роль слід віднести вихователю, його особистій зацікавленості, певному рівню художньої підготовки, знанням і практичним умінням в різних видах образотворчої діяльності, врахуванню індивідуальних і типологічних особливостей дошкільників. З цією метою вихователям слід знайомитися з образотворчим мистецтвом; навчатися техніки роботи з різними зображувальними матеріалами і методики керівництва зображувальною діяльністю дітей з метою формування інтересу до неї. Найбільш яскравим засобом, що привертає увагу дітей, емоційно впливаючи на їхні почуття, вважається колір у малюнку (В. Мухіна, Н. Сакуліна, Є. Фльоріна). Схильність дітей до яскравих чистих кольорів надає їхнім малюнкам виразність, святковість, яскравість, свіжість. Сприймання дітьми пейзажу, живопису, характерних за змістом і виразністю графічних малюнків, сприяє формуванню образності в їх творчості.

Ми виходили також із думки В. Крутецького, що формуюча і розвивальна здатність діяльності повинна бути організована за такими принципами:

- носити творчий характер;
- відповідати вимогам розвивального навчання;
- бути глибоко позитивно мотивованою.

Успішне формування інтересу до образотворчої діяльності передбачає створення матеріальних умов. Керуючись думкою С. Рубінштейна про те, що інтерес до тієї чи іншої діяльності у дітей в значній мірі закріплюється, коли дитині дати конкретні предмети, речі, які мають цей інтерес в матеріалізованому вигляді [6, с. 224]. Для зацікавлення дітей дошкільного віку образотворчою діяльністю необхідно створити такі умови:

- забезпечити заняття різноманітними художніми матеріалами для зображувальної діяльності;
- підібрати наочний матеріал (твори образотворчого мистецтва, ілюстрації з книг та ін.);
- обладнати куточок (центр) для самостійної образотворчої діяльності.

Це підготує ґрунт для формування інтересу і сприятиме створенню в дітей позитивного ставлення до образотворчої діяльності. У навчанні слід виділити ті сторони, які б змогли привернути увагу дітей, активізувати мислення. Важливе значення має створення позитивного емоційного тла, пов'язаного з образотворчою діяльністю. Значною мірою цьому сприяє

різноманітність форм попередньої роботи [4, с. 10]:

- спостереження і вивчення предметів і явищ навколишньої дійсності;
- читання художньої літератури;
- розглядання творів образотворчого мистецтва;
- цілеспрямований перегляд відеофільмів, лялькових спектаклів, прослуховування музичних творів;
- проведення аналізу дитячих робіт, виконаних на попередніх заняттях;
- створення перед заняттям і на занятті проблемних ситуацій;
- підготовка матеріалу до заняття, попереднє обговорення теми, розподіл обов'язків для виконання колективних робіт та ін.

Показниками інтересу дітей дошкільного віку до образотворчої діяльності вважаються:

- бажання займатися образотворчою діяльністю на заняттях, у вільний час, у сім'ї;
- питання пізнавального характеру, пов'язані з темою;
- інтерес до різних матеріалів, прагнення оволодіти ними, дізнатися про їх виразні можливості;
- прагнення довести розпочату роботу до кінця;
- бажання отримати оцінку своєї роботи дорослими;
- інтерес до роботи інших дітей;
- активність при аналізі дитячих робіт.

Інтерес дошкільників до образотворчої діяльності характеризується такими особливостями: емоційністю, прагненням спілкуватися з мистецтвом, але значною непостійністю; бажанням поділитися враженнями, але відсутністю знань, слабо вираженим умінням висловлюватися й обґрунтувати свою думку; прагненням до художньої діяльності, але недостатнім розвитком інтелектуальних, дослідницьких і образотворчих умінь [9, с. 219].

Висновки. Отже, формування інтересу – це є передусім своєрідний показник художнього розвитку, а також засіб підвищення ефективності навчання дітей образотворчої діяльності. При формуванні інтересу до образотворчої діяльності важливим є положення психологів про те, що це не замкнутий в собі автономний процес, оскільки нині особливого значення набувають питання створення передумов для розвитку особистості, здатної творчо мислити, самостійно приймати нестандартні рішення, гнучко реагувати

на зміни в умовах докорінної перебудови всіх сфер життєдіяльності суспільства.

Література

1. Генезис сенсорных способностей / Под ред. Л.А.Венгера. - М.: Педагогика, 1978. - 256 с.
2. Ельконін Д.Б. Психологія гри. - М.: Просвещение, 1978.
3. Карпишина В. Від дитини до методу // Дошкільне виховання. - 20154. - № 7. - С. 10-11.
4. Комарова Т.С. Изобразительная деятельность в детском саду. - М.: Педагогика, 1990. - 144 с.
5. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку "Впевнений старт". – Тернопіль: Мандрівець, 2012. – С. 7.
6. Рубинштейн С.П. Проблемы способностей и проблемы психологической теории // Проблемы общей психологии. - М.: Педагогика, 1976. - С. 219-234.
7. Сисоєва О.В. Естетичне ставлення дітей до творів живопису. - К.: Радянська школа, 1968. - 108 с.
8. Сухорукова Г. В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник / Г.В.Сухорукова, О.О.Дронова, Н.М.Голота, Л.А.Янцур; за ред. Г.В.Сухорукової. – К.:Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.

А. Москалюк,
асистент кафедри мистецьких дисциплін
дошкільної та початкової освіти
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ВАЖЛИВІСТЬ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ ЯК ОСНОВИ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Постановка проблеми. Із давніх давен мистецтво займало важливе місце у процесі формування особистості. Введення його до змісту загальної та професійної освіти завжди було пов'язане з прилученням людини до творчості та стимулюванням її до самовираження.

Особливої уваги до мистецтва вимагає сьогодення. Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується зміною її концептуальних засад та утвердженням замість застарілого "знаннєвого" підходу нового, особистісно орієнтованого, за якого у центр освітньої системи ставиться не накопичення людиною якомога більшого обсягу різноманітних знань, а забезпечення гармонійного співвідношення її особистісних, професійних і творчих якостей, розвиток її неповторної індивідуальності та самостійності у розв'язанні життєвих проблем [5, с. 3].

Мистецтво – це своєрідний універсальний спосіб мислення, своєрідний "камертон цивілізації", унікальний та специфічний засіб пізнання, формування світогляду, ціннісних орієнтацій, впливу на становлення, розвиток та виховання